

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Zvezni kongres končno odobril denar za 21 MX misilov — Zmaga za Reagana

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je predstavniški dom zveznega kongresa glasoval 217:210 za odobritev 21 MX misilov, ki bodo stale poldrugo milijardo dolarjev, postavljeni pa bodo v državah Nebraska in Washington. Glasovanje je zmaga za predsednika Reagana, ki je zagovarjal stališče, da so novi misili potrebni kot pritisk na ZSSR na trenutnih pogajanjih v Ženevi o omejevanju oboroževalne tekme.

Demokrati v spodnjem domu so bili v veliki večini proti Reaganovemu predlogu. Trdili so, da MX misili ne bodo nič posebnega prispevali k obrambi ZDA, saj bi jih v slučaju vojne med ZDA in ZSSR Sovjeti najprvo napadli in uničili. Sovjetski vojni strategji bodo natančno vedeli, gre ta argument, kje so vsi MX misili. Vsak MX misil nosi 10 jedrskih bomb, in tako bi lahko uspešna izstrelitev enega misila zadela kar 10 različnih ciljev v ZSSR. Reaganova administracija namerava postavljati tekom naslednjih let kar 100 MX misilov. Celo nekateri vodilni republikanci pa trdijo, da niso pripravljeni podpreti Reaganovega načrta v celoti.

Jugoslavija dosegla sporazum z nekaterimi zahodnimi državami o reprogramiranju odplačevalne dobe za zunanje dolgove

PARIZ, Fra. — *Wall Street Journal* poroča, da je Jugoslavija dosegla sporazum z nekaterimi zahodnimi državami, po kateri bo mogla SFRJ zavlačevati odplačevanje glavnine dela svojega zunanjega dolga. Sporazum bo pa postal veljaven šele, ko bo Jugoslavija dosegla nov sporazum z Mednarodnim denarnim skladom (IMF). Dosedanji sporazum med SFRJ in IMF poteka že to nedeljo. Čeprav so pogajanja med predstavniki SFRJ in IMF zapleteni, pričakovati je, da bo IMF le privolil v nov sporazum.

V letu 1985 bi morala Jugoslavija vrniti zahodnim državam in bankam skoraj 3,5 milijarde dolarjev glavnine, tolikšna vsota bi pa bilo preveliko breme za državo. Še vedno dolguje Jugoslavija zahodnim državam in bankam približno 19 milijard dolarjev.

David Stockman zopet trdil, da je treba izdatke zvezne vlade zelo zmanjšati

WASHINGTON, D.C. — David L. Stockman, načelnik zveznega proračuna, je rekel na včerajšnjem srečanju z novinarji, da je bistveno in dolgotrajno zmanjševanje izdatkov zvezne vlade sedaj neobhodno potrebno. Gospodarske posledice, ako do tega zmanjševanja ne pride, bodo katastrofalne, je dejal Stockman, ki je pripomnil, da je treba s tem zmanjševanjem začeti že letos. Reaganova administracija je predložila soliden proračunski osnutek za fiskalno leto 1986 zveznemu kongresu, vendar kongresniki odlašajo in govorijo o omejitvah in ukrepih, ki ne bodo dosti pomagali, je nadaljeval Stockman.

Velike omejitve v predlaganih izdatkih za obrambne namene ZDA niso možne, je trdil Stockman. Prav tako ni mogoče najti veliko prihrankov v programih, ki so namenjeni starejšim in revnejšim slojem prebivalstva. Dalje, predsednik Reagan odločno nasprotuje vsakemu predlogu za povišanje zveznih davkov. Kaj torej ostane? je vprašal Stockman. Omejiti ali celo ukiniti je treba tiste programe, ki niso nujno potrebne. Med take programe spadajo v Stockmanovem mnenju tiste, ki subvencionirajo Amtrak, mestni promet, manjša podjetja (Small Busi-

ness Administration) itd. Dejstvo je, je zaključil Stockman, da zvezna vlada financira ali subvencionira mnoge programe, ki so lokalnega značaja. Vsemu temu je treba napraviti konec.

Japonska bo še omejila izvoz avtomobilov v ZDA — Razpoloženje v zveznem kongresu se nagiba k protekcionizmu

WASHINGTON, D.C. — Ta teden je Japonska vlada izjavila, da bo Japonska izvozila v ZDA 25 odstotkov več avtomobilov na leto kot doslej. Reaganova administracija je letos namreč opustila zahtevo, naj Japonska sploh omejuje svoj izvoz avtov v ZDA. Kot kaže, se Japonci bojijo posledic rastočega razpoloženja v zveznem kongresu za protekcionistične ukrepe zoper japonski izvoz v ZDA. Prihod 25% več japonskih avtomobilov v ZDA utegne pritiskati na cene v ZDA sestavljenih avtov, pravijo opazovalci ameriške avtomobilske industrije, kar bo zadovoljilo kupce tako uvoženih kot domačih vozil.

Ameriške avtomobilske družbe so pa zelo nezadovoljne tako z Reaganovo administracijo kot z Japonci. V tem se jim pridružuje tudi unija avtomobilskih delavcev (UAW). Tudi v zveznem kongresu so zadnji čas veliko glasnejši tisti, ki zahtevajo protekcionistične ukrepe zoper Japonsko. Ti kongresniki, med njimi je npr. vplivni sen. Robert Packwood (R.-Ore.), so jezni predvsem, ker Japonska zelo ovira ameriški uvoz na japonski trg. Japonci že leta obljublajo, da bodo odprli svoj trg ameriškim izdelkom, vendar doslej je bilo zelo malo storjeno.

Reaganova administracija sicer še nasprotuje protekcionističnim ukrepom zoper Japonsko, vendar ne bo mogla po mnenju kongresnih opazovalcev dolgo ignorirati protijaponsko razpoloženje tega telesa. Mnogi kongresniki namreč nočejo več slišati japonskih obljub; prepričani so, da bodo Japonci razumeli le dejanske ameriške ukrepe.

— Kratke vesti —

Bagdad, Irak — Včeraj so iraška letala napadla 10 iranskih mest in dva tankerja v bližini iranskega otoka Kharg, je dejal iraški samodržec Saddam Hussein. Prvič je Hussein uradno potrdil, da so Iranci zadeli Bagdad z raketami zemlja-zemlja. Doslej so Iranci te vesti zanikali. Hussein je rekel, da so nekatere arabske države izročile rakete Iranu. Rakete so sovjetske izdelave in jih na Zahodu imenujejo »Frog«.

Washington, D.C. — Pentagon je odredil, da General Electric Co., deseto največje ameriško industrijsko podjetje, ne sme dobiti novih naročil od obrambnega tajništva, to zato, ker mora GE pred sodišče zaradi obtožbe, da je nanezakonit način posloval z zvezno vlado. GE naj bi več zaslužil za svoje izdelke, prodane obrambnemu tajništvu, kot dovoli zakon. GE pravi, da je posloval zakonito.

Johannesburg, J. Af. — Preteklo sredo je padel v jezero avtobus, na katerem je bilo kar 77 šolarjev, starih od 13 do 17 let. Utonilo jih je 42. Zakaj je do nesreče prišlo, še ni znano.

Bruselj, Bel. — Včeraj sta po dolgotrajnih pogajanjih Španija in Portugalska sprejela pogoje za vstop v Evropsko gospodarsko skupnost. Državi bosta torej postali 11. in 12. članico EGS s 1. januarjem 1986.

Iz Clevelanda in okolice

Pogreb danes—

Pogreb Petra Markeža, o katerega smrti smo poročali pretekli torek, bo danes v Toronto, ob 10. dop. Včeraj smo prejeli zadnji g. Markežev poročilo za *Kanadsko Domovino*.

Koncert preložen—

Koncert Mladih harmonikarjev je preložen od 21. aprila na nedeljo, 5. maja.

Poročna vabila—

Naša pisarna sprejema naročila za tiskana poročna vabila. Deležni boste 20-odstotnega popusta. Knjige s številnimi vzorci si lahko ogledate v naši pisarni.

Rojak preminul—

Iz Stocktona, Kalif. smo dobili obvestilo, da je tam 18. marca zjutraj na svojem domu umrl dolgoletni naročnik AD g. Martin Vraničar st. R.I.P.

V tiskovni sklad—

G. Frank in ga. Jennie Zakrajšek, Willowick, Ohio sta darovala \$10 v tiskovni sklad Ameriške Domovine. Iskrena hvala!

Spominski dar—

Ga. Joseph A. Masar, Mentor, Ohio je darovala \$12 v tiskovni sklad AD v spomin pok. mame Frances Pernach. Hvala lepa!

Novi grobovi

Frank J. Smaltz

V sredo, 27. marca, je v Euclid General bolnišnici umrl 60 let stari Frank J. Smaltz z 21471 Naumann Ave., kjer je živel zadnjih 55 let, rojen v Clevelandu, brat Mary Lindsay, Dorothy Pozun, Lenore Zoretich, Gertrude, Frances in Richarda, 6-krat stric, 7-krat prastric, zaposlen pri Kerr Lakeside Ind. 25 let, do svoje upokojitve lani, veteran druge svetovne vojne, član KSKJ št. 219, Kolumbovih vitezov št. 376, VFW št. 1056 in American Legion št. 343. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnege zavoda na E. 152. cesti jutri, v soboto, zj. ob 8.30., v cerkev sv. Kristine ob 9.15., od tam na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v petek, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Dorothy Perusek

V ponedeljek, 25. marca, je v Mentor Way Villa domu za ostarele umrla 68 let stara Dorothy Perusek, rojena Baraga, mati dr. Franka W. (Ind.), stara mati Jennifer, sestra Franka, Mollie Matuska ter že pok. Jennie Ferrante, Josephine Kuret in Wilme Krall, hčerka Franka in Jennie (roj. Hrovat) Baraga, članica SZZ št. 10. Pogreb je bil iz Grdinovega pogrebnege zavoda na Lake Shore Blvd. včeraj, v četrtek, 28. marca, v cerkev Marije Vnebovzete in od tam na pokopališče Vernih duš.

Butarice—

- Pri Mariji Vnebovzeti: Butarice bodo letos pripravili starši otrok Slovenske šole. Lahko se jim pridružite že nočoj ali jutri dopoldne pod staro cerkvijo. Butare bodo blagoslovljene v stari cerkvi to nedeljo dop. ob 10., nato bo procesija v cerkev k pol enajsti sv. maši, na kateri bodo otroci Slovenske šole sodelovali pri branju pasijona.

- Pri Sv. Vidu: Butarice bodo delali jutri, v soboto, dopoldne v dvorani pod cerkvijo. Vabljeni ste, da se pridružite. Prinesite s seboj mačice, nekaj zelenja in pisane trakove. Na Cvetno nedeljo pa ste vabljeni, da se zberete v vrtu župnišča ob 10.15 dopoldne za procesijo v cerkev.

Skupno sv. obhajilo—

Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete ima skupno sv. obhajilo v nedeljo, 7. aprila, pri sv. maši ob 8. zj. Sestanka to nedeljo ne bo, ker je Velikonočna.

Seja—

Podr. št. 14 SZZ ima svoj redni mesečni sestanek v torek, 2. aprila, zv. ob 7. uri v SDD na Recher Ave.

Seja preložena—

Članice KSKJ društva Marije Magdalene št. 162 so obveščene, da seje 3. aprila ne bo, zaradi Velikega tedna. Seja je preložena na 17. april v navadnih prostorih. Seja bo zelo važna in ste članice naprošene, da se je udeležite v velikem številu.

Obletnica poroke—

V torek, 26. marca, sta praznovala 30-letnico poroke dr. Makš Rak in žena Margaret, z Richmond Hts. Čestitamo!

Rojakinja umrla—

Dne 6. marca je v Homestead domu za ostarele v Painesvillu umrla 90 let stara Frances Pernach. Za njo žaluje hčerka ga. Joseph A. Masar, Mentor, O. Pogreb je bil 9. marca iz cerkve sv. Gabrijele v Mentorju na Kalvarijo.

Družabni večer—

Tabor DSPB, Cleveland sporoča članom in prijateljem, da so vstopnice za pomladanski družabni večer, ki bo v soboto, 13. aprila, že v predprodaji. Celotno mizo ali pa posamezne sedeže si lahko zagotovite, ako pokličete ob večernih urah ali Milana Zajca (851-4961) ali Filipa Oreha (943-4681).

VREME

Oblačno, vetrovno in deževno danes z najvišjo temperaturo okoli 60° F. Spremenljivo oblačno, vetrovno in nekaj hladneje jutri. Najvišja temperatura okoli 45° F. V nedeljo deloma sončno z najvišjo temperaturo okoli 48° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 25 Friday, March 29, 1985

Demokracija in 'Secular humanism'

Zgodovinsko pomembni prvi minister Anglije med svetovno vojno II. Winston Churchill se je ovekovečil z mnogimi posrečenimi definicijami javnega življenja, med njimi zlasti z definicijo demokracije: demokracija je slaba oblika vladanja, vendar najboljša kar jim imamo. Tako nekako je rekel, pri tem pa verjetno mislil na najrazličnejše interpretacije tega pojma. Mnogo, morda največ, se nad vsebino tega pojma greši s tem, da se demokraciji pripisuje vsestranska, neomejena svoboda. Velja ta ugotovitev zlasti za Ameriko, ki jo imenujemo »Free country«.

Toda neomejene svobode na tej zemlji ni in je ne more biti. Omejujejo jo mnogi neobhodno potrebni sekularni zakoni, izven zakonov pa pravila naravnega reda, človekova vest, ki vedno pravilno odloča, kaj je prav in kaj ni, za vernega človeka tudi božje zapovedi, to so večni zakoni, dejansko obvezni za vsakega človeka, pa naj kaj veruje ali nič.

Sedaj pa to opredelitev demokracije apliciramo na eno naj-bolj kočljivih, zelo spornih področij ameriškega javnega življenja, kjer verjetno vlada največja zmešnjava o tem, kaj je primerno in prav, in kaj ni primerno in je škodljivo: na učiteljevo demokracijo pri vzgoji mladine v ameriških šolah. Problem šolske vzgoje mi je osebno zelo blizu z ozirom na mojo akademsko izobrazbo, kjer je bil moj glavni predmet ('major') pedagogika. Kot tak opazujem, ocenjujem in sklepam o vsem, kar se dogaja v šolah te dežele. Včasih o tem tudi kaj zapišem, čeprav vem, da takšna razmotrivanja za povprečnega človeka niso zanimiva. Če niso zanimiva, so pa zato zelo važna, ker od pravilnega reševanja mladinske vzgoje zavisi bodočnost vsakega naroda.

Oni dan sem na tem mestu objavil razmišljanje o enostranski pomanjkljivosti vzgoje v ameriških šolah, v katerih se o človeku in njegovem izvoru poučuje samo in izključno razvojna teorija (Darwin), torej evolucija človeka iz opice, izključen pa je pouk o kreaciji, ki jo imamo iz božjega razodetja. Znanstveniki kreacijo (stvarjenje) zametavajo, ker po znanstveni poti o nji ni mogoče razpravljati; a če so učenjaki brez moči, s tem ni rečeno, da tistega področja sploh ni. Nastal je spor med dr. Bratino kot zastopnikom znanosti in tem piscem, v katerega je posegel drug učenjak znanstvenik Tone Arko, ki s svojimi znanstvenimi razpravami v AD še vedno evolucijsko znanost razlaga; a to je za bralca AD zelo težka snov.

Za mojo potrebo je g. Tone Arko nedvoumno ugotovil, da kreacijska teorija spada v šole prav tako kot evolucijska, ali matematika aki kak drug predmet. To je zame dovolj.

Med tem je vprašanje izključno sekularne vzgoje v šolah prišlo pred ameriški kongres. Prav te dni sem bral v listih varnostni klic nekega ameriškega profesorja, češ, da zaradi sklepa kongresa preti velika nevarnost učitelju, da zgubi popolno svobodo poučevanja v razredu, kakor on misli da je vzgojno pravilno in v skladu z njegovim poklicnim standardom.

ZVEZA OLTARNIH DRUŠTEV vabi na letno sejo 14. aprila

CLEVELAND, O. — Zveza Oltarnih društev iz Clevelanda vabi članice iz vseh treh fara — Sv. Vida, Sv. Kristine in Marije Vnebovzete na letno sejo, ki se bo vršila v nedeljo, 14. aprila, pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave.

Ob pol dveh bodo sv. rožnivenec, litanije in blagoslov, nato se bo pričelo zborovanje v dvorani pod staro cerkvijo. Veliko važnih točk je na dnevnem redu, prav posebno važno pa je, da se pogovorimo glede romanja na naše prelepe slovenske BREZJE v Lemontu, ki bo 10. in 11. avgusta.

Pridite, moje drage članice, od sv. Vida, sv. Kristine in Marije Vnebovzete, pa tudi od sv. Lovrenca ste dobrodošle.

Ker je ravno Velika noč pred nami, želim vsem prav vesele, blagoslovljene velikonočne praznike! Bog z vami!

Na veselo snidenje 14. aprila.

Mary Marinko

IZ NEWYORŠKE PROSVETE

Parade po 5. aveniji so newyorška posebnost. Vsako leto enkrat paradirajo Nemci (Steuben parade), Poljaki (Pulaski parade), Portoričani itd. Imamo parado na Columbusov dan in parado oboroženih sil. Toda vse parade prekašajo Irci s svojo parado Sv. Patrika. Je največja po številu tistih, ki korakajo, in po številu tistih, ki jih gledajo. Letos je korakalo čez 200.000 ljudi, gledalo jih je pa več kot en milijon.

Najlepše na tej paradi je, da za en dan spremeni obličje New Yorka. Vsi — tisti, ki korakajo, in tisti, ki jih občudujejo — so veseli, se smejejo, zabavajo, pozdravljajo drug drugega, čeprav se ne poznajo. In čeprav je parada vsako leto v bistvu skoraj enaka, jo grem tudi jaz vsaj za pol ure ali uro pogledat, da se predam smehu in veselju.

Ker je bil praznik Sv. Patrika letos v nedeljo, je bila parada že v soboto. Nobenega farana nisem vprašal, ali je bil na paradi, toda vtis sem imel, da so bili vsi nekam bolj živahni in veseli, ko so prišli v nedeljo po maši v dvorano k prosvetni uri. Verjetno je ostalo v njih nekaj veselja še od prejšnjega dne!

Kongres je lansko poletje izglasoval zakon, po katerem nekatere vrste šol ne bodo dobivale federalne podpore, če se v njih poučuje 'secular humanism'; slovensko bi se temu reklo svetno človečanstvo. Iz profesorjeve razlage, ki mora že vedeti kaj govori, izhaja, da to pomeni v literaturi erotiko in spolnost, v socialni vzgoji zmanjšano vrednost družinske skupnosti, patriotizma in vere v Boga, v biološki znanosti Darwinovo teorijo evolucije, na splošno pa prevlado ateistične filozofije, ki nasprotuje principu 'krščanskega naroda'.

Zaskrbljeni profesor (Jonathan Knight, član American Association of University Professors) se tudi boji, da bi se zle posledice imenovanega zakona raztegnile tudi na pisce in založnike šolskih učnih knjig, kakor tudi, da bi dobil federalni Department of Education večji vpliv in kontrolo nad šolskim poukom. Na vsaki način ga je strah, da bi bil učitelj v razredu podvržen kakršni koli omejitvi pri poučevanju otrok in mladine, in da bi ne smel v smislu demokratičnih načel o 'free speech' dopovedovati šolarjem svojih osebnih pogledov na svet in življenje.

Takšna prostost in svoboda v šolah urejene človeške družbe, kakršna naj bo vsaka država, vredna tega imena, je čisto nemogoča. Tu mora biti neka odgovorna avtoriteta, ki za učitelje obvezno določa vsebino pouka in nakazuje smernice za celotno vzgojno formiranje šolarja, veljavne za vse šole gotove vrste. Demokracija in 'freedom of speech' v svoji totalitarnosti na tem področju ne more in ne sme priti do veljave, pa naj se učitelji in profesorji še tako bunijo. V osrčju vzgojnega procesa so višje in večje vrednote kot so določbe prvega amendmanta ameriške konstitucije.

L. P.

Spomladi v gozdu

V zelenje se je gozd ogrnil, v lepoti bujni ves je nov; in zdi se mi, da čutim, slišim dreves utrip, pretok sokov.

Mirú željan, lepote žejen poslušam mladih vej šepet: zgovorni listi mi budijo spomine dragih davnih let.

Cvetlice glavice prelepe na mehkih tleh odpirajo, v drevesih jim krilati pevci pozdravni spev ubirajo.

V prihodnje svetle dni smehljam se, sedanost več srcá ne tre — s pomladjo zlata luč detinstva vsa topla znova vame vre.

— Ivan Zorman

milijonu nesrečnih! Kaj vse tvegajo mladi ljudje za svobodo!

Nato so nastopile prvič tri male rožice Sandi Zupan, Jožica in Vesna Vodlan ter zapele pesem »Barčica«. Pa so res pele! Bredica Vodlan pa je sama deklamirala »Ali spiš, bratec?« Upajmo, da bodo še večkrat nastopile. Pogum imajo in mamice so jih lepo pripravile.

Zaključili pa sta prvi del sporeda mala Alenka Delak z deklamacijo Kosovelove pesmi »Burja« in sestra Kati s pesmijo »Štirje potniki«. Oba sta korajžni punčki in imata dobro in razločno izgovarjavo.

V odmoru smo se zahvalili župniku za klavir in prosili organista, da ga dobro čuva in drži zaklenjenega. Počastili smo naše Jožete in napovedali, da bodo aprila med nami člani »Zvona« iz Fairfielda. Komaj čakamo, da jih zopet slišimo!

Drugi del je otvoril Rihard Lango. Na klavirju je igral Schubertov »Waltz«. Bil je dober kakor vedno. Tako so nastopili vsi Langi razen očeta. Tega smo pustili počivati. Ima brez ur dovolj dela po različnih bolnišnicah v New Yorku. Naj na urah samo uživa in se veseli nad napredkom nadarjenih članov svoje družine.

Nato sta nastopila dva naša popularna fanta Marko Burgar in Andrej Zupančič. V kratkem času sta se potegnila v višino 6 čevljev. Marko je recital Levstikovo pesem »Spomladi«, Andrej pa pesem »Navzgor se širi rožmarin«. Za Andrejem so nastopile vse ženske članice Zupančičeve družine. Inga in Metka sta zapeli »Pomlad se meni luštino zdi«, mama Marinka pa »Škrjanček poje...« Pele so lepo in nam je bilo žal, da so nehale.

Živimo! V velikem mestu smo majhen, a vesel in zavezen den otoček!

Celo tednik newyorške nadškofije Catholic New York nam je omenil med tistimi 15 farami na Manhattnu, ki so dosegle vsoto, ki jo je odredila zanj nje škofija za tako imenovani »Archbishop's Annual Appeal«.

Bog daj, da bi taki ostali!

Dr. Zdravko Kalan

Knjižna ocena —

Pisma slovenskih misijonarjev

(Slovenian Letters by Missionaries in America, 1851-1874. Introduction by John A. Arnez. Studia Slovenica, Special Series 4, 1984. 230 p. \$11.00)

SEATTLE, Wash. — Knjiga nosi angleški naslov, začena z angleškim uvodom o slovenskih misijonarjih in slovenskih naseljencih. Temu sledi skoro 200 strani fotografskih ponatisov poročil, ki so izhajala v *Zgodnji Danici* v Ljubljani od 1851 do 1874. Torej nimamo opravka z angleško knjigo ali angleškimi prevodi in naj zato angleški naslov ne odvrne slovenskih bralcev od nakupa.

Pred nas stopajo graditelji katoliških ustanov, cerkva, far in škofij. Po večini so Kranjci, prvi med njimi Irenej Baraga. Drug za drugim so se spuščali v obsežno ameriško celino, v misijone med Indijance, kjer je ameriška Cerkev potrebovala največ pomoči. Na vzhodu bi jo tudi, a tam je bila Cerkev v zakupu Irceev.

Slovenski misijonarji so šli preko Cincinnatija dalje na zahod: v Michigan, Minnesoto in preko prehodnih postaj dalje do Dakot in Kolorada.

Zgodba se tod prekine. Po letu 1874 so slovenski duhovniki v večjem številu šli v naselbine slovenskih vseljencev. Misijonarili so med rojaki v Chicagu in Clevelandu, v Calumetu in Pueblu, v Jolietu in v Železnem območju severne Minnesote in Michigana.

Iz pisem razberemo, da so med prvimi vseljenci bili tudi gorenjski kmetje z družinami, namenjeni kmetovanju. Le delno so se okoristili z zakonom iz leta 1862, ko so lahko

dobili 160 akrov federalne zemlje v last za 200 dolarjev. Dolenjci in Notranjci, ki so kasneje tvorili glavnino slovenskih izseljencev, so prihajali v Ameriko kasneje in jih je le malo šlo v kmetovanje. Po večini so se zaposlili v rudnikih in tovarnah.

Janez Arnež, ki je ponatis pisem oskrbel in napisal uvodna poglavja, nas je s to knjigo zelo obogatil. Stare številke *Zgodnje Danice* so danes nedostopne, le nekaj izvodov je v knjižnih zbirkah v Severni Ameriki. Fotografski ponatis pušča pisma taka, kot so bila v originalnem natisku, v jeziku in z opaznanji, ki se nam morda danes zdijo nenavadna. Misijonarji govore o poganskih ali brezbožnih Indijancih, o krivoverskih novih naseljencih — če niso bili katoličani, so veljali za krivoverce —, o razuzdanih mormoncih z več ženami, pa seveda o jadrnicah, ki so jih prepeljale preko oceana, o rečnih ladjah, ki so prodirale visoko v Minnesoto, in o čol-

narjenju po Velikih jezerih.

Bolj malo izvemo o vsakodnevem življenju Indijancev — misijonarji so preganjali njihove poganske navade —, tudi malo o življenju novih naseljencev. Misijonarji so pač misijonarili: z očetovsko skrbnostjo so preganjali grehote, krščevali in poročali, spovedovali in pokopavali. Vršili so svoj poklic po svojih najboljših močeh. Učili so se indijanskih jezikov, zapisovali besede in prevajali molitve.

Izvemo o zastoju, ki ga je povzročila civilna vojna, in silni razmah naseljevanja zahoda, ki je vojni sledil: prodor železnic je razbil nedostopnost zahoda in potisnil Indijance v zmanjšani prostor rezervacij. Istočasno pa zavrl misijonsko delo med njimi.

Ko je leta 1931 izšel pri Mohorjevi Jakličev življenjepiškofo Barage, smo ga prebirali, iskali imena na zemljevidih in si zapisovali imena misijonarjev: Baraga, Pirc, Vertin, Mrak, Čebulj, Trobec in desetina drugih. Pet škofov je bilo med njimi: Baraga, Vertin, Mrak, Trobec in Stariha. Sledili smo njihovim potem po Ameriki.

Desetletja kasneje sem hodil po teh krajih in srečeval sledove. Indijanskih sledov je bolj malo, sledov misijonarjev je nekaj več: Baragov križ ob Gornjem jezeru, njegov grob v stolnici v Marquette, kraj Pierz v planjavi Minnesote, naselbina Sv. Štefana severno od St. Clouda, pa Mackinac preliv, preko katerega se danes proži mogočen most. Še aprila se kopicijo ob bregu ledene plošče; Baraga piše o njih in o svojih poteh do indijanskih naselbin.

Knjigo je treba prelistavati in prebirati. Zgodba je zdrobljena v stotinah odstavkov, težko je ujeti dosledno nadaljevanje; opomb k podrobnim navedbam v pismih v knjigi ni in bo zato nekaj opisov težko razumeti.

Zapiski ne govorijo o slovenskih naselbinah v Chicagu in Clevelandu, vendar govorijo o prvih Slovencih, ki so si sredi preteklega stoletja iskali možnosti novega življenja v na novo odprti Ameriki: gorenjski kmetje, belokranjski obrtniki, notranjski trgovci in seveda veriga posameznikov in družin, ki so začeli v novi deželi z novimi poklici brez cehovskih omejitev in težkih davščin.

Nestrpno bomo čakali na nadaljevanje. Še ostala pisma, kolikor se jih je ohranilo, tista, shranjena v škofijskih arhivih v Ljubljani ali v semenišču pri St. Paulu v Minnesoti; v benediktinskem samostanu v Minnesoti ali v Latrobe v Pennsylvaniji, pri Propaganda Fide v Rimu in pri Leopoldinski družbi na Dunaju. Kdo jih bo izbrskal in kdo jih bo ponatisnil, če jih ne bo Janez Arnež in Studia Slovenica?

Janez Arnež, neumorni zbiralec slovenskih ostalin in posredovalec slovenskih dognanj je vložil v to knjigo obilo truda. Brez federalnih podpor,

Sv. Višarje, kako naprej?

(Članek, ki sledi, je izšel v mesečniku Družina in dom, ki ga izdaja Družba sv. Mohorja v Celovcu, v marčevi številki. Članek je prvič izšel v župnijskem listu Ukve decembra 1984. Ur.)

Svete Višarje so znana božja pot, kamor so slovenski romarji zelo radi zahajali. Pred I. svetovno vojno so bile Sv. Višarje najznamenitejša božja pot na Slovenskem. V teku svoje 620-letne zgodovine so doživele svetle in temne dneve, kakor ljudstvo, ki je na višarsko goro hodilo po duhovno pomoč. Marsikateri naš pesnik in pisatelj jih v svojih delih omenja: npr. Ivan Cankar, Francé Prešeren, Ivan Pregelj, Narte Velikonja in drugi.

V teku stoletij so bile Sv. Višarje podružnica žabniške župnije. Za višarsko svetišče so vedno skrbeli žabniški župniki. Od leta 1906 pa do zaključka I. svetovne vojne so za svetišče skrbeli Frančiškani ljubljanske province. Ko je po letu 1920 Kanalska dolina bila priključena k Italiji, so žabniško župnijo prevzeli svetni duhovniki. Od leta 1933 dalje pa spadajo Sv. Višarje pod videmsko nadškofijo, ki je k nam pošiljala slovenske duhovnike iz Benečije.

V obdobju od leta 1956 dalje, pa je bilo čedalje bolj čutiti težnjo in pritisk, da bi Sv. Višarje odcepili od Žabnic in izročili svetišče drugim. Z obrambo pred tako možnostjo je imel opraviti že tedanji župnik g. Jožef Simiz.

Težnja po odcepitvi se je pojavljala v 60tih letih, ko je žabniško župnijo vodil g. Mario Černet. Gospod Černet je Sv. Višarjem vrnil prvotno originalno lice. Leta 1974 je bil načrt o odcepitvi spet aktualen in samo Černetov odločen nastop je Sv. Višarje ohranil v sklopu Žabnic. Tedaj je sprožil gonjo proti našim duhovnikom časopis *Friuli Sera* s člankom »Giu le mani dai nostri santuari«. Tedaj se je dogajalo še marsikaj drugega.

Gospod Mario Černet je umrl. Žabniška župnija pa je že osem mesecev brez župnika in višarsko vprašanje je spet aktualno. Sliši se, da bodo svetišče baje prevzeli redovniki.

brez finančnih nagrad Jednot in podpornih organizacij. Lučka, ki jo je pred desetimi Lučka, ki jo je pred desetletji prižgal, namesto da bi preklinjal temo, je do danes postala mogočna luč, ki nam razsvetljuje nejasnost slovenske preteklosti v Ameriki.

Knjigo je mogoče naročiti po pošti pri:
Studia Slovenica,
P.O. Box 232,
New York, N.Y. 10032.

ali pa tudi pri:
Studia Slovenica,
P.O. Box 4531,
Washington, D.C. 20017

S poštino stane \$12.50.

— Dr. Jože Velikonja

Za sedaj skrbi za žabniško faro župnik iz Ukev g. Mario Garjup. Med ljudmi je priljubljen in dne 12. avgusta 1984 je večina Žabničanov poslala nadškofu Battistiju pismo z željo, da bi g. Mario kar ostal v Žabnicah. Bila je to samo želja in prošnja, nič več.

Kakšna bo nadškofova odločitev, se bo konkretno izkazalo v kratkem. Kot ga iz njegovih dosedanjih nastopov poznamo, je odločen, jasen, in brezkompromisen. Ravnal je vedno tako, da je predvsem ščitil šibkega in preganjanega in je vedno tako ravnal, kot so mu narekemale dejanske potrebe. Pa vseeno nas skrbi, koga bo poslal za župnika v Žabnice. Bodoči župnik bo moral skrbeti tudi za službo božjo na Sv. Višarjah. Nihče naj tega ne pozabi, da je skoraj 2/3 romarjev na Sv. Višarje slovenskega jezika.

Upravičeno se bojimo, da bi utegnile Sv. Višarje postati kot Stara gora pri Čedadu, kjer svetišče že dolgo vodijo kapucini in je slovenščina iz tistega svetišča povsem izginila. Na Stari gori boš zaman iskal slovenskega spovednika. Organizatorji slovenskih romarskih skupin pa bi gotovo imeli še marsikatero pripombo na račun vodstva omenjenega svetišča. Tudi Sveta Gora pri Gorici je bila v obdobju med 1. in 2. svetovno vojno žalostno zrcalo krščanske solidarnosti in konkretne ljubezni med narodi.

Svete Višarje so do sedaj bile kraj, kjer je vsaka narodna skupina imela svoje. Zato ne bi bilo prav nič lepo, še manj pa koristno, če bi Sv. Višarje z novim vodstvom izgubile sloves, ki so ga uživale do danes. Pametno in pravično pa bi bilo, da bi Sv. Višarje ostale take, kot so, kraj, kjer se vsi počutijo doma!

Prof. Salvatore Venosi

V BLAG SPOMIN

OB DRUGI OBLETNICI SMRTI NAŠEGA SOPROGA, OČETA in STAREGA OČETA

JOŽE ŠILC

ki je zatisnil svoje blage oči dne 30. marca 1983.

Minila sta že leti dve, odkar te ni med nami več, hladna zemlja tebe krije, mi pa mislimo na te.

Žalujoči:

Štefi Šilc, žena
Štefi in Darlene, hčerki
z družinama.

Wickliffe, Ohio, 29. marca 1985.

ZAHVALA ZA POKOJNO

JOSEPHINE OVSENEK

Ljubi Bog, ki si v sredo, 20. februarja, 1985 poklical pokojno mamo in staro mamo k sebi, povrni stotero vsem, ki so se je spomnili od trenutka njene smrti pa do pokopa 23. februarja 1985 na pokopališču Vernih duš.

Bog plačaj častiti duhovščini za molitve v pogrebnem zavodu, za pogrebno sveto mašo in spremstvo na pokopališče.

Bog plačaj pevcem za lepo petje med sv. mašo.

Bog plačaj vsem, ki so jo prišli kropiti in so molili za pokoj njene duše. Posebna zahvala Oltarnemu društvu in Društvu Srca Jezusovega št. 172 KSKJ za molitve pri krsti pokojne.

Bog plačaj vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Bog plačaj vsem, ki so darovali za svete maše.

Bog plačaj vsem, ki so ji prinesli lepo cvetje.

Bog plačaj vsem tistim, ki so prenesli njene zemeljske ostanke iz pogrebnega zavoda do njenega groba.

Bog plačaj vsem, ki so nam pomagali v težkih urah, posebno še tistim, katerih naslovi nam niso bili znani in niso dobili naše posebne zahvale.

Žalujoči:

Draga Gostic, hčerka
Draga in Tanja, vnukinji
Ostalo sorodstvo

Cleveland, Ohio, 29. marca 1985.

Zgleda — v marcu in aprilu bo naša žetev...

NEW YORK, N.Y. - Ob tej svoji domnevi in napovedi mislim predvsem na obisk naših srenjčanov in faranov slovenskega sv. Cirila na Osmi ob nedeljah. Zakaj domnevam, da bo tako, kot sem zapisal za naglavje mojega današnjega srenjsko-farnega zapisa življenja slovenske narodne skupnosti na Newyorškem? Srečno časovno zlitje v teh dveh mesecih nam bo namreč dalo to srečno in obilno žetev!

Po tretji lepi februarški nedelji pri slovenskem sv. Cirilu smo prišli do četrte, mršave, po mojem že ustaljenem izrazu, pasje nedelje. Samo neko malo izrednost smo le doživeli v skoraj čisto prazni slovenski cerkvi na to nedeljo. Dokaj zgodaj pred mašo se je pred našo cerkvico ustavil avto. Izstopali sta dve ženski. Ena starejša, druga dokaj mlajša v oblačilu sodobne, pokoncilске dobe. Bila je namreč nuna. Vstopili sta v cerkev, vsedli se v še prazne klopi.

Jaz sem ju samo samo pozdravil in podal slovensko mašno besedilo. Očetu Robertu sem pozneje rekel, preden je pristopil k oltarju: »Father, po maši ju povabite v dvorano na kavo.« Tako je z njima prišel v razgovor. Dvorano sta si ogledali, pri kavi se nista pomudili. Nista bili Slovenki, ampak pripadali sta hrvaškemu rodu iz tega spodnjega dela našega mesta.

Tako smo se poslovili vsi živeči od letošnjega zimskega februarja, ki pa le ni bil preveč zimski, vsaj glede snežnega plašča ne. Samo eden od naših faranov se je drugače poslovil od njega in pa tudi od nas vseh. To je bil John Črnkovič. Že tri nedelje ga ni bilo v cerkev. Ker je živel v sosednji stanovanjski hiši v Ridgewoodu, kjer sem jaz, sem mu ob srečanju zmerom izročil nedeljsko cerkveno oznanilo. John sicer ni nikdar tožil, vendar v tem zadnjem času mi je na vprašanje, zakaj ga ni bilo v cerkev, vedno odgovoril: »Nisem se upal iti!«

No, ja, že dolgo sem na njem opazoval neko slabljenje. V ponedeljek po četrti februarški nedelji sem ga našel sedečega na klopi Catalpe ob Myrtleju. Obraz mu je bil še bolj upaden. Dal sem mu oznanilo, on pa mi je isto rekel, kot parkrat popreje: »Nisem se upal iti!«

Drugi dan, v torek, pa sva se srečala pred njegovo stanovanjsko hišo. Obraz mu je bil še bolj upaden. Bilo je dve popoldne. In tokrat mi je prvič potožil: »Tone, nikdar nisem mogel razumeti tistih, ki so tarnali, kako težko je biti star. Zdaj pa to razumem!« Jaz sem ga tolažil s svojim pogledom na življenje. Po tem razgovoru sva se razšla. Verjetno je že v tisti noči za zmerom odšel iz naše narodne sredine. V petek 1. marca zvečer so ga našli mrtvega, ker je nekaj zadajajočega začelo prihajati iz njegovega stanovanja.

Bil je med nami, vendar bi lahko rekel, da je bil naš srenjski in tudi farni samotar. V cerkev k maši je prihajal nekaj nad deset let redno, okdar sem mu našel stanovanje v moji soseščini. Tako je bil eden od tistih, ki je v zadnjih letih z nami nekaterimi pomagal držati živost življenjske niti »mojih pasjih nedelj« pri slovenskem sv. Cirilu, ki jih doživljamo kar redno v času med tretjemesečnimi od septembra do maja, potem pa v mesecih do septembra.

Le od julija do septembra ga ni bilo, ker je zadnjih 6 let redno zahajal na Slovensko, da je bil v bližini svojega rojstnega kraja Podkamenstene, na meji Kočevskega in Bele krajine.

Zaradi okoliščin njegove smrti je opravil župnik oče Robert slovenske molitve v pogrebni žali Morten v Ridgewoodu. Zbralo se nas je kar čedno število. Tako je bilo tudi pri pogrebni maši pri Sv. Matiji na Catalpi, katero je daroval p. Robert. S p. Robertom sva ga spremila prav do groba na St. Charles pokopališču, kamor sva dva meseca po-

prej* spremila Belokranjca Maksa Peshla.

John je bil star skoraj 84 let. Bil je mestni upokojenec, kot je bil Maks. Maks je zapustil ženo in hčerko, John pa nikogar, ker ni bil nikdar poročen. In to je bil le žalostna življenjska vmesna igra v moji napovedi bogate farne žetve v marcu in aprilu.

Prav zares je menda tako, da naključje ti lahko prinese nekaj slabega ali pa nekaj dobrega. O tem smo se prepričali na letošnji prvi marčni nedelji.

Predsednica newyorškega Misijonskega krožka Helen Klezin je bila že dalj časa v pismenskih stikih z misijonarskim delavcem Lenčkom v Argentini, ki izdaja naprej grobeljske *Katoliške misijone*. In tako je padla med njima tudi misel, da bi enkrat obiskal New York. Odločil se je za letošnjo prvo marčevo nedeljo. Menili so potem, da naj ima društvo Najsvetejšega Imena na to nedeljo redni sestanek po drugi — deseti — maši, namesto po prvi, ki je ob osmih.

Vabilo se je preko nedeljskega cerkvenega oznanila, katerega župnik p. Robert mnogim pošilja tedensko na dom, tudi takšna povezava nam je že potrebna, in pa ustno.

Vendar zgodilo se je, da je moral — ne vem zakaj — misijonar Lenček svoj načrt spremeniti, in ga ni bilo. A naši farani se se na to nedeljo v kar lepem številu zbrali. Ne sicer v tolikšnem številu, kot na tretjemesečnih, pri deseti maši. In še v dvorano so šli.

Da je bilo nekaj programa, je predsednik DNIJ Jože Simič zopet predvajal filmski posnetek farne 50-letnice. Zopet smo imeli priliko videti, koliko nas je takrat bilo zbranih v ukrajinski dvorani na Deveti cesti. Za našo 60-letnico se nas je zbralo še veliko, toda ves program, razen govora, so nam dali slovenski bratje iz Clevelanda. Kako bo drugo leto, ko bomo slavili 70-letnico, ne vem. Čas med tema obletnicama sedaj povezujemo z letnim farnim dnevom. Letos bo ta farni dan 11. maja, kot vsako leto v soboto pred Matejanskim dnevom. Lepa povezava: mati, slovenski jezik in slovenska fara sv. Cirila na Newyorškem.

Na prvo marčevo nedeljo se je zgodilo še nekaj razveseljujočega. Naša mesečna farna slovenska ura je na to nedeljo prešla k dodatni nedeljski uri. Odslej se bodo mladi zbrali k slovenskemu pouku dvakrat na mesec. Na prvo in na tretjo nedeljo. Kdo tega ni vesel, ko vidiš več mladih, ki večkrat na mesec prihajajo k slovenskemu sv. Cirilu na Osmi.

Prišla je druga marčevo nedelja še ne tiha, a joj, »moja pasja«. Njej pa je sledila tretja. Spet lepa v cerkvi. In lepa v dvorani s kar čednim programom, dobrim petjem obeh solistk, Langove in Zupančiče-

p. Fortunat Zorman OFM

— MEDJUGORJE —

LEMONT, Ill. — Malo pred božičnimi prazniki so katoliški časopisi poročali, da so izredni dogodki v Medjugorju zadeva kolektivne halucinacije. Ni važno, kako je do tega poročila prišlo. Na to poročilo sem dobil nekaj pisem. V enem izmed teh pisem pa je bilo tudi priznanje, da sem pojasnil vlogo privatnih razodetij v delovanju Cerkve in v zvezi s tem tudi preroški element v katoliški vernosti. Na ta pisma nisem odgovarjal, ker so prinesli odgovor isti časopisi teden pozneje. Ti odgovori so bili pa površni in niso prinesli drugih sadov, kot da so zadovoljili tiste, ki so nevoljni na one, ki izrednih dogodkov v Medjugorju ne sprejmejo za verodostojne.

Med sestavljanjem omenjenega spisa za decembrsko številko *Ave Maria*, se mi je odprlo nekaj vprašanj, ki sem jih prezrl, da spis ne bi bil predolg. Zato naj v tej številki (za feb. 1984, op. ur. AD) posvetimo nekaj misli zadevam, ki so v zvezi s praktičnim verskim življenjem. Dobro poznanje uradnih listin drugega vaticanskega koncila ima marsikak odgovor ali pojasnilo o ljudski pobožnosti, ki se je razcvetela v Medjugorju in vabi tja tudi romarje iz oddaljenih krajev.

Romarji, ki prihajajo tja, nimajo nobenega zagotovila, da bodo doživeli kake izredne dogodke, vsi so pa prevzeti nad pristno pobožnostjo domačinov. Do vseh so prijazni in z vsem postrežejo, kar imajo sami v svoji skromnosti; za svojo gostoljubnost odklanjajo sleherno plačilo, najbolj pa denar.

Nekaj je v vernosti tega preprostega ljudstva, ki je bilo popolnoma neznanu svetovni javnosti do leta 1980.

Na koro medjugorske cerkve je slika Medjugorja in nad vasjo je podoba Matere božje. Slika je podaril cerkvi musliman preden so se začeli tam izredni dogodki. To nehoti vodi do zaključka, da je bilo med tamkajšnjimi katoličani in muslimani dobro sožitje.

Kočljiv je spor med frančiškani in krajevnim škofom, ki je odredil, naj frančiškani zapustijo faro v Medjugorju, da jo bodo prevzeli škofijski duhovniki. Večkrat sem že hotel poročati o tem sporu še

ve, pa z umetniškim predvajanjem klavirskih skladb, ki so nam jih dali: Ive, Robert in Mirjam Lango. Tokrat je zvenelo še boljše, ker smo v času od februarске do marčeve prosvetne dobili nov klavir. Mladi Robert in prvič nastopil in nas zadovoljivo presenetil.

No, tej življenjski plimi mora pri nas slediti useka, kot v valovanju morja. Tudi to je življenje. V cerkveni liturgiji je bila Tiha nedelja. Kristus se je umaknil. Naši farani in srenjčani pa so ostali doma. Vsak menda s svojim opravičilom in izgovorom. Za Babnikove pa sem gotov, zakaj jih ni bilo. Nabirali in pripravljali so vrbove vejice, zelenje in pomladno cvetje, da nam pripravijo, kot že toliko let, lepo prihodnjo narodno in Cvetno nedeljo. Vem, pri sv. slovenskem Cirilu bo na peto marčevo nedeljo lepo, živo, mladostno in življenjsko cvetno.

pred letom 1980, a vselej sem naletel na nejasno točko, da sem misel na to poročilo opustil.

Vemo, da Cerkev zelo upošteva vernost ljudstva. V primeru omenjenega spora sem nagnjen k zaključku, da je v tem sporu nekaj, kar ovira k izvedbi škofovega odloka. Kdo je ostal z vernimi katoliškimi prebivalci v času turške okupacije in ohranjal katoliško vero? Frančiškani. Za preprosto verno ljudstvo so bili frančiškani isto kot Cerkev. To je prešlo v versko tradicijo in ljudstvo enostavno ni bilo sposobno sprejeti spremembe. Zdi se, da duh, ki veje iz listin zadnjega koncila, ni prevzel administracije. Pri poudarjanju ljudske vernosti in tradicije bi morali tudi upoštevati razvoj in ohranjanje vernosti. Tekom časa pridejo zunanosti tako v navado, da jih ni mogoče odtrgati od bistva.

Ljudska pobožnost je ohranjala vernost vso preteklo zgodovino. To lahko opazimo tudi med slovenskim narodom za časa janzenizma. Uradna Cerkev v Sloveniji je bila dolgo časa janzenistična. Ljudstvo zaradi tega Cerkve ni zapustilo, gojilo pa je svoje pobožnosti in dobilo oporo v kaplanu Baragu, ki je iz ljudske pobožnosti zajemal spodbude za svoje duhovno življenje.

Zgodovina romanj je dolga in pestra. Romanja so mnogokrat izražala vero krščanskega ljudstva v verske skrivnosti, ki

(dalje na str. 6)

Cvetna nedelja nas bo vpegljala v prvo aprilsko, nadvse veličastno Vstajenjsko nedeljo. Veselo Alelujo bomo prepevali in si srčno želimo, da bi bilo to prepevanje neminljivo in večno tudi v narodnem oziru, kot je življenje v naravi, ki jo je ustvaril On, ki nam je Sina poslal za naše duhovno odrešenje in veselje.

Tej bo sledila Bela. In Beli tretja mesečna, prosvetna, na kateri bo spet Zvon iz soseščine donel in skliceval slovensko newyorško srenjo in njeno faro sv. Cirila.

Na četrto aprilsko nedeljo bo imelo društvo sv. Jožefa KSKJ v naši cerkvi letno obhajilno nedeljo. Če bo društvenemu vodstvu uspelo zvesti bito dobro večino članstva — okoli 150 — bo pri Sv. Cirilu zopet lepo in klasno življenje.

In pravite, da se nam v marcu in aprilu ne obeta naša lepa in bogata žetev!

— Tone Osovnik

— NAROČILNICA —

Želim postati naročnik časopisa »Ameriška Domovina«

Združene države:

_____ Za eno leto — \$33.00.
_____ Za pol leta — \$18.00.
_____ Za tri mesece — 15.00.

Kanada:

_____ Za eno leto — \$42.00.
_____ Za pol leta — \$27.00.
_____ Za tri mesece — \$17.00.

Petkova izdaja:

_____ \$18.00 na leto v ZDA.
_____ \$22.00 na leto v Kanadi.

Dežele izven ZDA in Kanade:

_____ \$45 (leto) _____ \$25 za petkovo (leto)

IME _____

NASLOV _____

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

30. — Torontski »Fantje na vasi« prirede koncert v cerkveni dvorani Brezmadežne s čudno svetinjo na Brown's Line v Torontu. Začetek ob 7. Sodelujejo tudi »Fantje na vasi« iz Clevelanda.

31. — Slovenski narodni dom na St. Clair Ave. praznuje svojo 70-letnico z banketom in programom v SND.

APRIL

13. — Tabor DSPB, Cleveland priredi svoj pomladni družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

21. — Klub slov. upokojencev na St. Clairju priredi kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1.30 do 3.30 popoldne.

27. in 28. — Waterloo balinca priredi tekmovanje v SDD na Waterloo Rd.

28. Etnični prijatelji župana Voinovicha mu prirede večer v SND na St. Clair Ave. v priznanje njegovega imenovanja kot predsednika Nacionalne lige mest.

MAJ

5. — Koncert Mladih harmonikarjev v šolski dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 3.30 pop. Za zabavo igra ansambel Jasmin.

11. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

18. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v SND na St. Clair Ave.

19. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Materinski dan proslavo.

25. — Waterloo balinca klub priredi večerjo s plesom v SDD na Waterloo Rd.

26. — Društvo SPB Cleveland obhaja slovenski spominski dan ob 40. obletnici Vetrinske tragedije ter žrtev med okupacijo in revolucijo, s sv. mašo ob 11.30 pri Lurški votlini na Chardon Rd.

27. — SKD Triglav, Milwaukee, priredi Spominski dan proslavo.

JUNIJ

2. — Otvoritev Slovenske pristave.

15. in 16. — TABOR, Zveza DSPB pada na Orlovem vrhu Slovenske pristave proslavo 40-letnice umora slovenskih domobrancev, četnikov in civilnega prebivalstva.

23. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

23. — SKD Triglav, Milwaukee priredi prvi piknik.

29. in 30. — Vseslovensko romanje in romanje Slomškovega krožka iz Clevelanda.

JULIJ

12., 13. in 14. — Poletni festival pri Sv. Vidu.

21. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

28. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Misijonski piknik.

AVGUST

14. — Federacija slovenskih upokojenskih klubov priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd. Igra Chuck Krivec.

18. — SKD Triglav, Milwaukee priredi drugi piknik.

24. — Balincarski krožek Slovenske pristave priredi piknik z večerjo na SP.

SEPTEMBER

15. — »Vinska trgatve« na Slovenski pristavi.

15. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi kosilo v šolskem avditoriju.

22. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

6. — SKD Triglav, Milwaukee priredi Vinsko trgatve.

6. — St. Clair Rifle Club priredi pečenje školjk na lovski farmi.

19. — Tabor DSPB, Cleveland priredi svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

19. — Glasbena Matica pada koncert z večerjo in plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair.

20. — Občni zbor Slovenske pristave.

NOVEMBER

2. — Štajerski klub ima martinovanje v dvorani sv. Vida. Igrajo Veseli Slovenci.

9. — Belokranjski klub ima martinovanje v SND na St. Clair Ave., ki bo obenem 20-letnica kluba. Igrata orkester Veseli Slovenci in Tone Klepec

8., 9. in 10. — Jesenski festival pri Sv. Vidu.

Zdravnikovi nasveti

Piše dr. Miloš Kralj

ARTERIOSKLEROZA

Pri arteriosklerozi ali poapnenju žil gre za spremembo v ostenju krvnih žil. Z leti namreč stene v arterijah otrdijo, kar lahko ugotovimo že zgolj z otipanjem žile. Zaradi otrditve in odebelitve ostenja se seveda zmanjša notranji premer žil, kar pri velikih žilah ne pomeni posebne ovire; vse drugače pa je, če se to zgodi v tanjših žilicah. Posebno velja to za srčne arterije, ki prehranjajo srce, in pa arterije v nogah. Arterioskleroza se razvija postopoma, v nekakšnih »obrokih«, tako da celo pri istem bolniku ni hkrati enakomerno razvita po vseh arterijah.

Glavne spremembe se dogajajo na notranjem ostenju žil, kjer se nabirajo nekatere snovi, ki jih prinaša kri, da potem kot majhne izboklinice štrle v žilni prostor. Te izboklinice sčasoma otrde in na njih se še naprej nabirajo najrazličnejše škodljive snovi. Veliko vlogo pri tem imajo maščobe, zlasti holesterin, ki v vodi ni topljiv, prav tako pa beljakovine in sluz. Iz takšne arteriosklerotične vzboklinice nastane sčasoma nekakšna trda grča ali grba, po čemer je bolezen dobila tudi ime skleroza, kajti skleros pomeni trd. Če se ti izboklinice oblikujejo na tipičnih mestih ožilja, lahko povzročijo hude motnje. Posebej velja to za srce in okončine. Kri po taki žili težje kroži, se lahko sesiri in tako nastane v arteriosklerotični žili krvni strdek trombus, ki zamaši žilo.

Posledice arterioskleroze

Najobičajnejša posledica arterioskleroze je sprememba v žilah odvodnicah ali arterijah. Prva sprememba je zožitev žilnega premera, kar lahko privede do težkih motenj v preskrbi s krvjo, druga je oslabeitev stene arterije, zaradi česar se žila lahko raztegne ali pa zatrga.

Zožitve nastajajo različno hitro. Če se ob stenah razvijejo trombusi ali krvni strdki, se ti lahko od stene odlučijo, jih kri odnese s seboj in odloži na ožjih in najožjih mestih, kjer žilo popolnoma zapro. Onstran zapore je tkivo zelo slabo prekrvljeno in prehranjeno, zato tkivo onstran zapore odmre.

Na spodnjih ekstremitetah ali udih se tako razvije gangrena, to je odmrtje tkiva zaradi nezadostne prekrvavitve. Na srcu pa se razvije infarkt. Del srčne mišice, ki jo prehranjuje zamašena srčna žila, odmre in se kasneje zabrazgotini, če je zajet le majhen del srca, ali pa bolnik takoj umre, če je zajet večji del srčne mišice.

Vzroki za nastanek arterioskleroze

Kolikor danes vemo, ni nobenega enotnega vzroka za nastanek arterioskleroze, vsekakor pa poznamo precejšnje število škodljivih dejavnikov, ki sprožijo spremembe v človekovem ožilju. Te škodljive vplive od zunaj in znotraj samega organizma imenujemo »rizični dejavniki«.

Najbolj tipični so vsekakor: starost, visok krvni pritisk, prevelika teža, visok nivo holesterina v krvi, sladkorna bolezen, nikotin, posebnosti spola in dedni faktorji.

Najvažnejši rizični dejavnik

17. — Slovensko ameriški kulturni svet priredi banket in program na čast Franku J. Lauschetu ob njegovi 90-letnici v SND na St. Clair Ave.

DECEMBER

8. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. uri popoldne.

šuje krvni pritisk, ki pospešuje srčni utrip in vodi do krčenja najtanjših krvnih žilic-arteriol. Posledica tega je seveda pomanjkljiva prekrvavitev in povečana možnost zastrjevanja krvi in razvoja gangrene.

Naslednji rizični dejavniki so sladkorna bolezen, pri kateri prihajajo do izraza hormonalni vplivi, pač glede na spol. Ker imajo ženski spolni hormoni določen varovalni učinek, obolevajo ženske povprečno kakih 5 let pozneje kot moški. Tudi dedni dejavniki igrajo pri tem pomembno vlogo.

Kava in čaj nimata nobenega vpliva na arteriosklerozo, kvečjemu imata lahko kava in alkohol škodljive posledice pri visokem krvnem pritisku. Poznamo pa tudi bolezn, pri katerih se arterioskleroza le redko pokaže, na primer pri pre nizkem krvnem pritisku, jetrnih obolenjih in raku.

Kaj storiti?

Če se torej hočemo izogniti arteriosklerozi, se moramo zavestno izogibati različnim rizičnim dejavnikom, se pravi: nobenega kajenja več, uživati samo nizko kalorično hrano, zabeljeno z rastlinskimi olji, predvsem pa si pametno urediti in razvrstiti delovne ter življenjske pogoje sploh.

Ker se arterioskleroza razvija postopoma, moramo z njenim preprečevanjem začeti dovolj zgodaj, že med 35 in 45 letom in pri tem tudi nenehno ostati in vztrajati.

(Še imam nekaj člankov, ki obravnavajo bolj strokovno razne bolezni in zdravstvene težave. Od priliki jih bom objavil, čeprav je besedilo za marsikaterega bralca zahtevno. Članek o arteriosklerozi je izšel v tržaškem mesečniku Mladika /7-1985/. Ur.)

Iz življenja v Sloveniji

Nič več avtov iz IMV

NOVO MESTO — Zaradi hudih finančnih težav velikega dolenskega podjetja IMV v Novem mestu bodo menda prisiljeni opustiti proizvodnjo osebnih avtomobilov. Namesto osebnih avtomobilov bodo v IMV poslej spet izdelovali dostavna vozila in v sodelovanju z drugimi podjetji terensko vozilo za potrebe jugoslovanske vojske. Nadaljevati in tudi povečati nameravajo proizvodnjo prikolic, ki gredo zadnja leta zelo dobro v prodajo in to predvsem med tujimi kupci.

Mnoga leta tesno sodeluje IMV s francoskim podjetjem Renault, vendar je sedaj tudi Renault v hudih finančnih škripcih. IMV pa ima tudi notranje probleme, med katerimi, poroča ljubljansko Delo, sta neracionalno organizacija in neizkoriščanje drage opreme, predvsem stiskalnic. Pred leti so namreč pri IMV pričakovali, da bodo v doglednem času montirali kar do 250 tisoč avtomobilov na leto, sedaj pa jih menda sploh ne bodo več montirali.

je vsekakor starost, ki arteriosklerozo še pospešuje. Starajoče ožilje se, vsaj tako vse kaže, ne more uspešno upirati škodljivim vplivom, recimo holesterinu v krvi, kakor to zmoro arterije mladih ljudi. Visok krvni pritisk je naslednji tak rizični faktor, ki je tako silen, da lahko že pri otrocih povzroči arteriosklerozo in smrt zaradi krvavitve v možganih. Če se visokemu krvnemu pritisku pridruži še visok holesterin, je nevarnost za arteriosklerotične spremembe še večja.

Statistične raziskave so pokazale tesno povezanost med nagnjenostjo k debelosti in zamaščenosti ter arteriosklerozi. Često namreč debeli ljudje obolevajo za sladkorno boleznijo in visokim krvnim pritiskom, pri čemer igra presnova holesterina odločilno vlogo. Poleg močnega krvnega pritiska je visok holesterin v krvi najpomembnejši rizični dejavnik za nastanek arterioskleroze, zlasti za poapnenje srčnih žil, tako imenovanih koronark, ki skrbijo za prehrano srčne mišice.

Vsekakor velja dejstvo, da hrana, zabeljena z rastlinskimi olji, povzroči manj arterioskleroznih obolenj in njihovih posledic. Zelo škodljivo je surovo maslo, zlasti za tiste, ki se že nagibajo k arteriosklerozi, saj vsebuje nekatere maščobe, ki pospešujejo nagnjenje k poapnenju žil. Nasplošno velja, da ima hrana velik vpliv na nastanek arterioskleroze. Nevarne so na prvem mestu maščobe, medtem ko ogljikovi hidrati niso škodljivi.

Kajenje - arterioskleroza

Zveza med kajenjem in arteriosklerozo velja danes kot nekaj zanesljivega, pri čemer je treba gledati na nikotin kot na strup za ožilje. Posebno velika nevarnost za kadičce so infarkt in pa motnje v prekrvavitvah okončin.

Zanimivo je dejstvo, da ljudje, ki so prenehali kaditi, po 5-10 letih enako pogosto obolevajo za temi boleznimi kakor nekadilci. Kako in zakaj postane nikotin rizični dejavnik, danes še ni povsem jasno in znano. Vemo samo, da zvi-

— MEDJUGORJE —

(nadaljevanje s 4. str.)

so na kak način povezane z določenim krajem. Romali so na grobove svetnikov in svetnic. Največ romarskih krajev pa je povezanih s pobožnostjo do Marije. Začetek številnih Marijinih svetišč na določenem kraju je legendarnega značaja. A te legende izražajo vernost ljudstva in zaupanje do Matere božje. Romarske kraje je večinoma začela pobožnost ljudstva, ki so prihajali v ta verska središča iz pobožnosti do Marije, pogostokrat pa tudi, da so se srečali z duhovnikom, poslušali pridige o krščanskih resnicah in dolžnostih in prejeli svete zakramente.

V Sloveniji so številne romarske cerkvice, ki so krajevnega značaja. Verniki so romali tja na določene dneve in župnija, v katero je spadala cerkev, je oskrbelo božjo službo. Zbirali so se pa tudi ob kapelicah, kjer ni bilo nikoli božje službe, in so tam opravljali pobožnosti posamezniki

in skupine. Posebno v mesecu maju in ob Marijinih praznikih so bile te kapelice okrašene.

Zgodovina romanj ne omenja, da bi romanja začela cerkvena oblast. Romanja so nastala iz vernosti in pobožnosti ljudstva. Ko so prišla v navado, so pastirji Cerkve preskrbeli, kar je spadalo v njihovo območje. Tudi v ZDA so imeli romarske skupine svoje voditelje in do nedavnega so se romarske skupine pripeljale do bližine romarske cerkve, zadnji del poti so šli pa peš v procesiji, ki jo je vodil voditelj romanj. Pred cerkvijo jih je sprejel duhovnik, jih blagoslovil in vodil v svetišče.

V Medjugorju romajo množice, ki jih sestavljajo manjše romarske skupine in posamezniki, ki so prišli iz oddaljenih koncev sveta. Komisija in škofje prosijo, naj se romanja prenehajo, dokler dogodki v Medjugorju ne bodo raziskani. Romanja pa se vršijo na-

prej. Mnogi so šli v Medjugorje ne kot romarji, a ko so bili tam, številni po več dni, so postali tudi oni romarji. V sodelovanju pri daritvi sv. maše in pri pobožnostih, ni nič takega, kar bi nasprotovalo cerkvenim predpisom.

Teh romanj ne bo mogoče ustaviti. Ob tolikih izrednih dogodkih, ki trajajo že nekaj let, vernim ni mogoče ukazovati, naj prenehajo romati in opravljati v Medjugorju svoje pobožnosti. Ako razlogi, ki so povzročila romanja, niso resnični, se bo vse samo posebi končalo. Je pa neprimerno izjavljati, da gre tu za kolektivno halucinacijo. Taka izjava bi morala biti podprta s prepričljivimi razlogi. Verjetno je pa res, da mnoge vleče v Medjugorje radovednost. Ne trdim, da je ta radovednost slaba. Danes se v marsičem rahljajo znaki vernosti in ljudje iščejo opore, kjer jo morejo dobiti. Je pa potrebna v tem previdnost in razičnost.

Vsakdo si želi vidne zveze z nadnaravnim svetom. Mnogi so jo dobili ob raznih Mariji-

Politične jetnišnice v Jugoslaviji

Po seznamu dokumenta o pravicah človeka, ki ga je letos v oktobru izdala IGFM (Internationale Gesellschaft für Menschenrechte — Mednarodna komisija za pravice člove-

nih prikazovanjih. Mnogi jo želijo dobiti tudi v Medjugorju. Najbolj potrebna pri teh izrednih zadevah je pa trdna vera. Praktična vera pove, da je kristjan vedno povezan z nadnaravnim svetom. Na najbolj popoln način po svetih zakramentih, v katerih Jezus Kristus, v moči Svetega Duha preoblikuje vsakega posameznika v bogopodobnosti. V Medjugorju romarji prejema-jo zakramente. Sedaj je to zelo olajšano, ker lahko vsak duhovnik, ki ima pravico spovedovanja v svoji škofiji, spoveduje povsod.

Ob izrednih dogodkih v Medjugorju, ki jih mnogi z zanimanjem spremljajo, lahko popolnoma jasno ločimo meje radovednosti in vernosti.

Ave Marija (II. — 1985)
str. 52-53

ka), se nahaja v Jugoslaviji 16 jetnišnic in dve jetniški bolnici. Seznam so zbrali na podlagi poročil Amnesty International: Yugoslavia, Prisoners of Conscience, London 1982; Amnesty International: Updated List of Yugoslav Authorities, 22. maja 1984, London; ter zagrebškega dnevnika *Vjesnik* in revije *Nova Hrvatska*, ki izhaja v Londonu.

Jetnišnice se nahajajo: v Sloveniji v kraju Dob, v drugih republikah Jugoslavije pa v krajih Stara Gradiška, Lepoglava, Goli otok, Slavenska Požega, Zenica, Foča, Lipljan, Istok, Zabela, Niš, Padinska Skela, Beograd, Spuž, Idrizovo, Sremska Mitrovica, jetniški bolnici se pa nahajata v Beogradu in Zagrebu.

Razmere v jugoslovanskih političnih jetnišnicah

Ustanova IGFM je v oktobru 1984 v svoji drugi izdaji »Dokumenta o pravicah človeka v Jugoslaviji« obsodila razmere, ki vladajo v jugoslovanskih političnih jetnišnicah.

Po ustavi so v jetnišnicah zdravstvene razmere sicer urejene, a v poslopih s političnimi priporniki teh predpisov ne spoštujejo. Tu morajo jetniki prisilno delati, tega dela ne smejo prekiniti, še manj pa odkloniti. Politični ujetniki veljajo za pripornike drugega razreda in so lahko ozmerjani tako od jetničarjev kakor tudi od ostalih navadnih pripornikov. Često jih pretepajo in tudi smrtno ogrožajo, pritožiti se pa ne morejo nikjer. Tudi nimajo pravice do občasnega izhoda.

Po poročilih IGFM je zdravstvena oskrba izredno slaba in je političnemu jetniku dovoljena le v primeru, če je v smrtni nevarnosti, včasih pa še takrat ne — kakor se je dogodilo Dumančiču iz Zagreba.

V javnosti te razmere niso znane, še manj pa v inozemstvu. Prav tako ni znano dejstvo, da živijo zdravi in bolni skupaj v istem prostoru, da so higijenske naprave izredno prekarne in da so jetniki izpostavljeni vsem mogočim šikanam.

Tako npr. smatrajo Lepoglavo kot jetnišnico, kjer so razmere še nekako znosne, medtem ko se ječe v Stari Gradiški ustraši tako jetnik, kakor tudi njegovi sorodniki. Poslopje kot tako že razpada, poleg tega pa je osebje 90% srbskega porekla, ki iz svojega že prirojenega sovraštva do Hrvatov le-te v vseh ozirih slabo oskrbuje. Znano je, da v Stari Gradiški ujetnike pretepajo in da v tej jetnišnici sploh ni varnostnih naprav. Zato je mnogo nesreč, bodisi pri delu ali ob navadnem bivanju.

Goli otok leži v Jadranskem morju. Ta jetnišnica se v vseh ozirih lahko meri z ječami v Stari Gradiški, mnogokrat jo pa celo prekaša v takšni meri, da je ne zapusti praktično noben ujetnik zdrav.

Leži blizu turističnega centra (dalje na str. 7)

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE

ŽELI VSEM

KNIFIC

INSURANCE SERVICE

RUDI KNIFIC, lastnik

820 E. 185 St.

481-7540

— Zbor "Slovenska pesem" —

Chicago, Ill. - Zbor "Slovenska pesem" pripravi vsako leto koncert z bogatim sporedom slovenskih narodnih in umetnih pesmi, zraven pa vključuje skladbe večjega obsega in mednarodnega slovesa. Poleg koncerta, ki ga zbor pripravlja za zadnjo soboto v aprilu, 27. aprila 1985, ob 7.30 zvečer v svetoštetfanski dvorani v Chicagu, je v tej sezoni nastopil in sodeloval ob slovensosti Baragovega dne v Chicagu, pri slovenskem božičnem programu v sklopu "Christmas around the World", s koncertom božičnih pesmi v cerkvi sv. Jožefa v Jolietu.

Na sporedu so med drugimi "Knezov zet" (Jenko-Vodopivec), "Ples kralja Matjaža" (Župančič-K. Adamič), "Kaj pa delajo ptički" (Narodna-E. Adamič), "Ljubica" (Krilan-Foerster), "Na tujih tleh" (Oj le šumi, gozd zeleni...) (D. Jenko). — Iz opere "Cavalleria rusticana" (P. Mascagni) bo zbor z orkestrom izvajal "Regina coeli". Za finale bodo izvlečki iz Linhartove spevoigre "Veseli dan ali Matiček se ženi" (Špendov).

"Mladinski orkester", ki si je v teku treh let osvojil srca poslušalcev, bo imel svojo točko na programu.

Pri zadnjih volitvah je zbor še vnaprej želel imeti Janeza Vidmarja za predsednika, ostali odborniki so Mike Vidmar, podpredsednik, tajnica je Helena Rozman, blagajničarka pa Alice Martinčič. Že pred nekaj leti pa je bil imenovan Lojze Arko kot častni predsednik. Pretekli in sedanji odbor je zelo prizadeven za dobrobit zbora.

Na svidenje na koncertu v Chicagu, 27. aprila 1985, ob pol osmih zvečer.

p.dr. Vendelin Špendov

Vrednost dinarja zopet očitno padla

LJUBLJANA — Devizni tečaj, ki je prišel v veljavo 1. marca 1985, kaže, da je ameriški dolar sedaj vreden 248 dinarjev, kanadski dolar pa 180. Letna inflacijska stopnja v Sloveniji oziroma Jugoslaviji je sedaj več kot 60-odstotna. Vlada skuša to rekordno visoka stopnja omejevati z raznimi gospodarskimi ukrepi, a doslej brez uspeha.

Kmalu nov objekt v koprski Luki

KOPER — Podpisan je sporazum za gradnjo druge faze terminala za razsute tovore oziroma silosa za žito in živinsko krmo. Silos, v katerem bo prostor za 60.000 ton žita in krme in kjer bodo lahko raztovorili 500 ton žita na uro, bo služil za izvozni, uvozni in tranzitni tok tovorov.

Gradnja tega silosa je nov korak k modernizaciji koprsk Luke. Silos, ki bo predvidoma zgrajen 1. avgusta prihodnje leto, ne bo povečal le prometa in ponudbe Luke, temveč bo omogočil tudi večji tranzit žita in živinske krme, ki prihaja iz Madžarske, Češkoslovaške in Avstrije.

Poročajte o društvenih in osebnih novicah v Ameriški Domovini!

Politične jetnišnice v Jugoslaviji...

(nadaljevanje s 6. str.)

tra, otoka Raba, a obiskovalci tega lepega kraja ne slutijo, kakšne tragedije se dogajajo v njihovi bližini. Goli otok do leta 1946 ni bil obljuden, tisto leto pa so ga komunistični oblastniki napolnili s političnimi priporniki. Ti morajo delati v kamnolomih in to brez vsakršnih zdravstvenih naprav. Delajo do 10 ur dnevno in mnogi zbolijo zaradi zaužitega prahu.

V »Dokumentu za pravice človeka v Jugoslaviji« poziva IGFM vse svobodne narode, da naj se zavzamejo za politične ujetnike v Jugoslaviji, pa tudi za vse, katere sedanje jugoslovanske oblasti preganjajo zaradi njihovega verskega ali etničnega mišljenja. Po mnenju IGFM Jugoslovani nimajo pravice do lastnih in privatnih informativnih sredstev in so kaznovani že na podlagi ustno izrečenega političnega mišljenja ali pa samo kritiziranja gospodarsko-političnega stanja v državi. Za te »prestopke« veljajo kazni od deset do petnajst let zapora.

(P. D. v S.S., 31.1.1985)

MALI OGLASI

PART-TIME HELP WANTED

Bartenders, waitresses and cooks.

Lithuanian Club
877 E. 185 St.
531-2131

(25-26)

HOUSE FOR SALE

Richmond Hts. 3 bdrms. Central air. Family room 26x22. Wood burning stove plus fireplace in dining rm. In-ground swimming pool 16x32. 2 1/2 car new garage with Genie. 1 acre of land with garden, fruit trees.

\$95,900 Call 486-7451.
(25-26)

IRONING HELP NEEDED

Must have own transportation. Call 486-0300.

(25-26)

FRANGIE'S FASHIONS

475 E. 200 St., Euclid, O.

Special for Easter! Assorted Dresses And Sportswear — 20% to 50% off!

T.K. General Contractors, Inc.

Predelujemo kuhinje, kopalnice, delamo strehe, »driveways«, nove garaže in vsa potrebna gradbena dela na hišah ali poslovnih stavbah. Hiše barvamo zunaj in znotraj in tapeciramo. Zidamo tudi nove hiše in poslovne stavbe.

— Vprašajte za brezplačen predračun! —

— 831-6430 —

Vsem članom, obiskovalcem, prijateljem in vsem slovenskim rojakom

ZELIJO VESELO VELIKO NOČ

KORPORACIJA BARAGOV DOM:
KULTURNO-SOCIALNI KLUB (bara);

LIGA SLOVENSkih
KATOLIŠKIH AMERIKANCEV

SLOVENSKA PISARNA

BARAGOVA KNJIŽNICA;

6304 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio 44103
Tele. 881-9617

Vsem odjemalcem in prijateljem voščimo vesele velikonočne praznike.

SMREKAR HARDWARE

6112-14 St. Clair Ave. 431-5479

AZMAN'S MARKET

GROCERIJA — MESNICA — IZVRSTNE KLOBASE

6501 St. Clair Ave. phone 361-0347

Vesele velikonočne praznike iskreno želimo vsem našim odjemalcem in prijateljem
LOU, BILL, ED, FRANK,
BILL JR., FRANK JR., LOU JR.
HAPPY EASTER!

blagoslovljeno veliko noč vsem

EASTER GREETINGS

Judge August Pryatel

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
želijo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem

HAPPY EASTER EVERYBODY!

DAN, MOLLIE,
MOLLIE K., in DAN T.
POSTOTNIK

6926 Hecker Ave.

Cleveland, Ohio

Anton M. Lavriša

ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)

Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public

18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO. — AID FOR AGED
PRESCRIPTIONS

FOR ALL YOUR
CHRISTENING
NEEDS
ANZLOVAR'S
DEPT STORE

TRIANGLE CLEANERS

Expert Tailoring and
Alterations

Phone 432-1350

1136 E. 71 St.

ROSIE JAKLIČ, lastnica

Carst Memorials

Kraška kamneseška obrt
15425 Waterloo Rd. 481-2237
Edina Slovenska izdelovalnica
nagrobnih spominikov

Joseph L. FORTUNA

POGREBNI ZAVOD

5316 Fleet Ave. 641-0046

Moderni pogrebni zavod
Ambulanca na razpolago
podnevi in ponoči

CENE NIZKE
PO VAŠI ŽELJI!

FRANK STERLE SLOVENIAN Country House

1401 E. 55 St.

881-4181

VSEM NAŠIM GOSTOM,
PRIJATELJEM IN ZNANCEM
ŽELIMO
PRAV SREČNE IN VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE

Iskrena hvala za dosedanjo
naklonjenost,
priporočamo se za bodoče.

Točna in prijazna postrežba.
OB SOBOTAH IN NEDELJAH ZVEČER PLES.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE VSEM CHICKIE & EDDIE ABE, lastnika MAPLE LANES

6918 St. Clair Avenue

Phone: 431-9593

LIQUOR • WINE • BOWLING

Slovensko šivalno podjetje

Frangie's Fashions

Lastnika FRANK in ANGELA FUJS

475 E. 200 St.

692-2099

ŽELITA VSEM SODELAVCEM, PRIJATELJEM
IN ODJEMALCEM VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE!

MIN'S Beauty Salon

6430 St. Clair Ave.

OBISKOVALKAM IN VSEM,
DRAGIM ROJAKINJAM VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE!

361-7157

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ŽELITA VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM
IN ZNANCEM

FLORIAN in MARY KONČAR — lastnika

MODEL MEAT MARKET

610 E. 200 ST.

EUCLID, OHIO 44119 — 531-7447

AMERIŠKA DOMOVINA
MARCH 29, 1985

MALI OGLASI

(nadaljevanje s 7. str.)

House for Sale — By Owner
2 bdrm. brick ranch. 2 1/2 car
garage. Central air. E. 178
St. In the 70's. Call 531-5191.
(25, 27)

NEEDED

A young man for garden
work. Call 486-5493 be-
tween 7 & 8 in the morning.
(25-26)

Winery for Sale

Excellent restaurant
possibility. Located in a
100-year-old grist mill in
Geneva, Ohio. Reasonable.
Principals only.
216-381-7553.

(24-26)

Frangie's Fashions

Izkušene šivilje iščemo.
Oglasite se osebno.
475 E. 200 St.

FOR SALE

One family house - E. 72nd
Place. Very nice, on short
street. Low Price. 431-2079.

NAPRODAJ!

Enodružinska hiša na E. 72.
Place. Lepa, mirna in kratka
ulica. Nizka cena. 431-2079.

(25-26)

ROJAKI POZOR!

Izvršujem vsa zidarska in
tesarska dela, kopalnice,
kuhinje, porče, dimnike itd.
Ogled brezplačen.

944-1470 486-5545

CUSTODIAN COUPLE OSKRBNIKA

For ethnic hall. Salary plus
free apt. with heat and
light. Good opportunity for
ambitious couple. Call
442-0142 or 531-2281.

(x)

For Sale by Owner

30 year old alum. sided
bungalow. Larchmont Rd.
off St. Clair. Price \$35,000.
Call 486-5328 after 4 p.m.

(24-27)

For Sale

Euclid. 2 bdrm brick
bungalow. 2 fireplaces. Sun
Room. 2 1/2 car brick
garage. Plumbing & heating
for extra rooms in attic. Call
943-1663 for appt.

(24-27)

For Rent

4 rooms up. Carpeting,
stove and refrigerator inc.
No pets or children. \$160
per month. E. 185 &
Muskoka. Call 481-7643.

(x)

FENCES — OGRAJE

Postavljam nove ograje in
popravljam stare. Prodajam
po zmerni ceni potrebni ma-
terial za ograje in ga dostav-
ljam brezplačno. Imam geo-
metra za merjenje vrta. Pokli-
čite vsaki čas na 391-0533.

(FX)

VESELE IN SREČNE VELIKONOČNE
PRAZNIKE VSEM!

FORTUNA POGREBNI ZAVOD

5316 Fleet Ave. Phone 641-0046

Cleveland, Ohio

Joseph L. Fortuna
John J. Fortuna James R. Trzaska
Mary Ann (Fortuna) Trzaska

VSEM ČLANOM IN PRIJATELJEM
ŽELI SREČNE IN VESELE
VELIKONOČNE PRAZNIKE
Društvo slovenskih
protikomunističnih borcev
v Clevelandu

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE VSEM
ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN
ZNANCEM ŽELI

L & M Tobacco and Candy Co.

JOHN E. LOKAR, lastnik

784 E. 185 St.

531-8777

CANDY - CIGARS - CIGARETTES

SUPERIOR BODY

6605 St. Clair Avenue

Telephone 361-1633

Želimo VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
vsem našim strankam in prijateljem.
V naši popravilnici avtomobilov boste dobili
najboljše delo, najnižje cene
in ljubeznivo postrežbo.

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE
ŽELITA VSEM GOSTOM IN PRIJATELJEM

MARY HRIBAR in MARY SUSTARSIC,
solastnici

HECKER TAVERN

1194 East 71 St.

Tel.: 881-5235

Vesele velikonočne praznike želi vsem rojakom

Prijatel's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Prescriptions - Vitamins - First-Aid Supplies

6728 St. Clair Ave.

361-4212